

Van Zwaluw, Vl. Gaai en nog iets. — De heer Tollenaar doet in de laatste afl. van den 23en Jrg. de mededeeling, dat de zwaluwen door hem het laatst op 4 Nov. werden gezien. In aansluiting hiermee wil ik dan even melden, dat ik mijn laatste paartje zag op den 13en November. Ik dacht, dat 5 Nov. wel de laatste datum zou zijn, waarop ik ze waarnam, maar tot mijn allergrootste verwondering zag ik na een week nog een paartje. Misschien door 't gunstig weer? Dan de Vl. Gaai. Ik zag hier in 't N. van de stad op den 3en Mrt. een troep van ± 20 stuks in W. richting. Die datum is dus veel later als de heer Tollenaar opgeeft. Ik zie ze hier anders nooit, ofschoon soms een enkele afdwaalt. Nu over iets, waarnaar de heer T. vraagt in zijn artikel over „Ornithologisch onderzoek 1917/18” aangaande de roodborst. Mijn meening is, dat we de roodborst tot de halfwinterharde soorten moeten rekenen. Zoowel in 't Zuiden als in 't N. van Groningen zijn de roodborsten in den winter minder talrijk als in den zomer. Zoo zitten b.v. in 't N. van de stad op 't oogenblik 5 à 6 paartjes, terwijl er 's winters maar 2 paartjes zijn; evenzoo is het in 't Zuiden; daar zijn ze echter veel algemeener. Die hier 's winters zijn, houden zich dan speciaal bij de huizen op. Met de vink is het precies eender. Hier in 't N. is er zelfs een tijd geweest, dat ik ze in 't geheel niet zag. In 't Z. waren ze eveneens minder talrijk, maar daar was niet veel van te merken.

Dan nog eenige bijzonderheden, die m.i. wel vermelding waard zijn. In 't begin van Mrt. hielden zich in de Peizermade —, ten Z. W. v. Groningen —, dat volgens oude gewoonte, weer overstroomd was wel 12 à 1400 Kieviten op. Den 2e Mrt. zagen we de eerste. 't Was een machtig gezicht, al die vogels. Nu eens vlogen ze in groote troepen, dan weer zaten ze op de drassige, nog boven water uitstekende, landerijen. Ook waren er wilde ganzen en toen we er op 12 Maart weer waren, bevonden zich daar minstens 200! 't Was overweldigend toen al die beesten tegelijk opvlogen. Een geraas en gegak om nooit weer te vergeten. Langzamerhand verdwenen ze in de volgende dagen ook weer. Volgens een boer kwamen er dezen winter ook wilde zwanen voor ± 20 à 30 en verleden winter waren er wel 200 geweest. De menschen, die op den weg passeerden per rijtuig, stapten er expres uit om die „hoelzwanen” te zien.

Dan ten slotte eenige waarnemingen over 1918. In 't laatst van Sept. in Vollenhove aan de Zuiderzee zijnde, precies bij Kaap Voorst, nam ik daar van dichtbij den *zwarten ooievaar* waar.

Macropis labiata. komt hier ook voor. Maar het viel me op, dat vele de voorkeur gaven aan andere planten b.v. Leeuwentand en de Wederik links lieten liggen.

Op 5 Januari 1919 zag ik in de buurt van Winschoten een *wilden vos* in loerende houding. Volgens één van mijn vrienden was het al de 3e keer, dat hij daar een zag.

Ik eindig met een geologische rareit, en wel, dat hier in 't Noorden van de stad *fossielen* aan de oppervlakte komen. Zonder veel moeite verzamelde ik hier verscheidene keien, die vol schelpen zaten, soms ook nog met andere fossielen er in. Sommige keien bestaan uit bijna niets anders dan uit schelpen!

Groningen.

P. KOSTER.

AANGEBOODEN:

Schlegel, „Vogels van Nederland”, 1854, geb., f 5; id. 1870, met 53 platen f 40. Adres: W. J. van Hengel, Rotterdam.

GEVRAAGD:

Oude jaargangen van *De Levende Natuur*, geb., tot en met de jaargang 1917 (lopend tot Mei 1918). Adres: H. J. v. Sody, Tjikadjang bij Garoet, Java.

De Levende Natuur, jaargang 21 en 22, liefst in linnen band. Brieven met opgave van prijs aan Dr. Timmermans, Leiden, Breestraat.

Van het Verkade album „Bosch en Heide”, de Nos. 39 en 134, bij Verkade niet meer verkrijgbaar. Wie kan er mij aan helpen? Desgewenscht één of meer Nos., „Bosch en Heide”, „Blonde Duinen”, „Naardermeer”, „Langs de Vecht” of „Zuiderzee” in ruil. Adres: Mej. Aalders, Achlum (Fr.).

Tijdschrift over Plantenziekten, jaargang I tot en met 1918. Fotografietoestel 13 × 18 of 18 × 24, ook zonder lens, nog in goeden staat. Aanb. aan C. van Overeem, Slijkstr. 36, Weesp.

CORRESPONDENTIE.

J. V. te U. Uw vogeltje was zonder twijfel de zwartgrauwe vliegenvanger: zie afbeelding in het Vogeljaar en in het Wandelboekje. T.

J. E. te A. Plantenbusje en andere benodigdheden voor natuursport betreft u 't best van de firma Merckelbach & Co., Kalverstraat 37, Amsterdam. In Bloemendaal hoorde ik den koekoek 't eerst op 5 Mei, wat ook al zeer laat is. Uw boerenzwaluwen van 5 April waren nog al vroeg. T.